

2017-09-27

Ärendenr:
NV-00322-14

På gång inom avfallsområdet inför Avfallsrådet 27 september 2017

Inför Avfallsrådets möten sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet.

Innehåll

EU	3
EU-kommissionens arbete med de farliga egenskaperna och EU-vägledning för klassificering av farligt avfall	3
EU-kommissionens studie av hanteringen av farligt avfall och PCB	3
EU-kommissionens förslag om cirkulär ekonomi och nya avfallsregler	4
EU-kommissionens arbete med gränssnittet mellan lagstiftningarna för avfall, produkter och kemikalier	5
Resurseffektivitet: EU-kommissionens förslag till gemensam metod för att beräkna miljöpåverkan	5
BREF avfallsbehandling	6
BREF avfallsförbränning	6
BREF textiltillverkning	6
REGERINGEN	7
Utredning om minskade negativa miljöeffekter från plast	7
Utredning om ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning mm	8
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	8
Regeringsuppdrag om att uppdatera den svenska genomförandeplanen av Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (POPs)	8
Regeringsuppdrag gällande information om negativa miljöeffekter av plastbärkassar	9
Regeringsuppdrag om att uppdatera kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning	9
Reviderad nationell avfallsplan	9
Regeringsuppdrag om minskat matsvinn	10
Regeringsuppdrag om nedskräpning	10

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	11
Regeringsuppdrag om att identifiera och föreslå åtgärder mot utsläpp av mikroplaster till havet från viktigare källor i Sverige	11
Regeringsuppdrag om översyn av miljöprövningsförordningen	12
Regeringsuppdrag om att ta fram en strategi för hantering av gruvavfall och göra en bedömning av kostnader och åtgärder för efterbehandling	12
FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (PÅGÅENDE OCH NYLIGEN AVSLUTAT)13	
Nya föreskrifter och vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall	13
Webbinarium om nya regler om kommunal avfallsplanering för att förebygga och hantera avfall	14
Ändring av föreskrifterna om förbehandling av elavfall (NFS 2005:10) och ny vägledning om förbehandling av elavfall	14
Vägledning om transporter av elektronikavfall	15
Vägledning om ökad och säker materialåtervinning	15
Vägledning till ändringar i miljöprövningsförordningen (2013:251)	15
Vägledning om hantering av rivningsavfall innehållande CFC	16
Vägledning om ny EU-förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser	16
Vägledning om biprodukter	17
Vägledning om när avfall upphör att vara avfall	17
Vägledning om plastbärkassar	17
Vägledning om textilavfall	18
ÖVRIGT	18
Naturvårdsverket ser över handboken för återvinning av avfall i anläggningsarbeten och hanteringen av massor	18
Nytt nyhetsbrev Hållbart	18
Pilotprojekt Nordiskt certifieringssystem för textilinsamlare	19
Nordisk handlingsplan för hållbar textil och hållbart mode	19
Textildialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier	20
Nordiskt projekt: Livscykelanalys (LCA) av olika former av återanvändning, materialåtervinning och förbränning av textilavfall	21
Nordiskt projekt: Vad händer med nordisk begagnade textil och textilavfall som exporteras?	21
Utlysning av nordiskt projekt om mikroplastläckage från deponier	22
Gränsöverskridande transporter av avfall	23
Mistra-projekt om bygg- och rivningsavfall	23
Nordiskt projekt om miljöavtryck	24
RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)	24

EU

EU-kommissionens arbete med de farliga egenskaperna och EU-vägledning för klassificering av farligt avfall

Arbetet i EU-kommissionens arbetsgrupp med att uppdatera de farliga egenskaperna och avfallslistan för klassificering av avfall har i stort avslutats. De förändrade reglerna i avfallsförordningen (2011:927) med anledning av detta gäller sedan 1 januari 2016.

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Avfall/Farligt-avfall/Andrade-regler-klassificering/>

En nyhet sedan föregående avfallsråd i maj är att nu har fattats ett beslut om den farliga egenskapen HP 14 Ekotoxiskt. Beslut fattades den 8 juni genom förordning (EU) 2017/997 och innebär att kriterierna för att bedöma den farliga egenskapen HP 14 ska tillämpas från och med 5 juli 2018.

Arbetet med framtagandet av en EU-vägledning för klassificering av avfall fortskrider. En första konsultationsrunda till nationella myndigheter har genomförts och nu väntar förankringsarbete inom kommissionen samt en ytterligare en konsultationsrunda där branschens synpunkter inhämtas. Vägledningen kommer slutligen antas av kommissionen och därefter översättas till svenska. Det innebär att den kommer utgöra ett viktigt underlag för den nationella vägledningen framöver på området.

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/avfall/klassificering/Draft-Guidance%20Document-waste-classification-clean.pdf>

Kontaktperson: John Lotoft

EU-kommissionens studie av hanteringen av farligt avfall och PCB

EU kommissionen genomför under året en studie av hur EU gemensamma regler för hantering av farligt avfall och PCB har implementerats i 14 utvalda medlemsländer varav Sverige är ett. Resultatet ska redovisas dels som en rapport med en bedömning av hanteringen i Sverige, redovisning av goda exempel och problem. Som en del i arbetet genomfördes den 9 september ett seminarium om hantering av farligt avfall och PCB i Sverige. Det slutliga resultatet av studien kommer preliminärt att rapporteras under november 2017.

Kontaktperson: John Lotoft

EU-kommissionens förslag om cirkulär ekonomi och nya avfallsregler

Den 2 december 2015 kom EU-kommissionens nya förslag om cirkulär ekonomi. Förslaget innehåller två delar; en handlingsplan för cirkulär ekonomi samt ett nytt avfallspaket med förslag på revideringar av sex direktiv på avfallsområdet. Handlingsplanen arbetar nu EU-KOM utifrån och regeländringarna förhandlas fortfarande.

Handlingsplanen innehåller initiativ för EU-KOM:s arbete inom områdena produktion, produktionsprocesser, konsumtion, avfallshantering, avfall till resurser, prioriterade sektorer samt innovation och andra horisontella åtgärder. De direktiv som berörs av ändringsförslagen på avfallsområdet är ramdirektivet om avfall samt direktiv om förpackningar och förpackningsavfall, om deponering av avfall, om uttjänta fordon, om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer samt om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter. Förslagen på ändringar i de sex direktiven bygger till viss del på det förslag som kommissionen lade fram i juli 2014 och därefter drog tillbaka i februari 2015.

Förslagen om ändringar i avfallsdirektiv innebär bland annat höjda mål för förberedelse av återanvändning och återvinning av kommunalt avfall och förpackningsavfall, förändrade bestämmelser om biprodukter och om när avfall upphör att vara avfall, minimikrav för producentansvar samt ytterligare krav på nationella avfallsplaner och program för förebyggande av avfall. Förslagen innebär även mål för gradvis minskning av deponering av kommunalt avfall och krav på rikstäckande elektroniska register för att förbättra spårbarhet av farligt avfall. Förslaget liksom preliminär svensk ståndpunkt sammanfattas i FaktaPM 2015/16:FPM30: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/EU/Fakta-PM-om-EU-forslag/EUs-handlingsplan-for-en-cirk_H306FPM30/

Naturvårdsverkets remissvar samt ytterligare information om arbetet återfinns på vår webb: <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/EU-och-resurseffektivitet-EU-2020/Cirkular-ekonomi/>

Förhandlingar mellan de olika länderna om EU-kommissionens förslag har skett genom möten i rådsarbetsgruppen för miljö. Inledningsvis diskuterades EU-kommissionens förslag. Därefter har ordförandeskapet tagit fram kompromisstexter med förslag på ändringar utifrån medlemsländernas synpunkter, som har diskuterats vid mötena. Den 14 mars röstade Europaparlamentet igenom de ändringsförslag som lämnats av miljöutskottet. Parlamentets förslag har också diskuterats vid mötena i rådsarbetsgruppen. På mötet i rådsarbetsgruppen den 4-5 maj diskuterades förslagen utifrån ett fyrakolumnsdokument som ordförandeskapet tagit fram där kommissionens, parlamentets och rådets förslag till ändrade beaktandesatser och artiklar har sammanställts. Förhandlingarna förväntas slutföras under 2017.

Kontaktpersoner: Malin Göransson (avfallspaketet) och Larsolov Olsson (handlingsplanen för cirkulär ekonomi)

EU-kommissionens arbete med gränssnittet mellan lagstiftningarna för avfall, produkter och kemikalier

Inom ramen för handlingsplanen för cirkulär ekonomi har kommissionen genomfört ett riktat samråd sommaren 2017. Avsikten var att inhämta synpunkter för att kommissionen ska kunna göra en analys och utarbeta rekommendationer för åtgärder avseende gränssnittet mellan lagstiftningarna för avfall, produkter respektive kemikalier. Fyra problemområden har identifierats när det gäller övergången av återvunna material från avfall till nya produkter. Ett gemensamt möte för kommissionens expertgrupp för behöriga myndigheter för Reach och CLP (Caracal) och expertgruppen för ramdirektivet för avfall hölls i juni 2017. En handlingsplan väntas från kommissionen i slutet av 2017 (preliminärt).

Kontaktperson: Helen Lindqvist

Resurseffektivitet: EU-kommissionens förslag till gemensam metod för att beräkna miljöpåverkan

Kommissionen fortsätter arbetet med Europa 2020, strategin för smart och hållbar tillväxt för alla. Strategin har sju s.k. flaggskepp/huvudinitiativ, som analyserar drivkrafter för tillväxt och nya jobb. *Ett resurseffektivt Europa* är ett av de två huvudinitiativ som ska bidra till hållbar tillväxt. Kommissionen har tagit fram färdplan som beskriver vilka förändringar som behövs (bl.a. att ”förvandla avfall till en resurs”). Som en del av arbetet har KOM skapat *Online Platform for Resource Efficiency (OREP)*, för ”open consultations” m.m. I april 2013 presenterades *Single Market for Green Products*, som stöd för genomförande av färdplanen. Paketet innehåller bl.a. förslag på EU-gemensamma metoder för att beräkna miljöpåverkan för produkter/organisationer i ett livscykelperspektiv (miljöavtryck/environmental footprints). En treårigt pilottest av metoderna startade i november 2013. Naturvårdsverket sitter med i styrgruppen för dessa. Naturvårdsverket sitter även med i en s.k. *Member state expert groups* för resurseffektivitet resp. hållbar konsumtion och produktion (IPP/SCP).

Naturvårdsverket och Svenskt Näringsliv driver sedan 2011 ett projekt för bättre samverkan i EU-frågor. Inom det finns en Arbetsgruppen för Resurseffektivitet och Miljöavtryck (ARM), startad 2009, som följer Kommissionens arbete. ARM har bl.a. anordnat en workshop om indikatorer för resurseffektivitet.

Mer information:

- Kommissionen om miljöavtryck:
<http://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/>
- ARM, och Naturvårdsverkets arbete med miljöavtryck:
<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/EU-och-resurseffektivitet-EU-2020/Fardplan-for-ett-resurseffektivt-Europa/Miljoavtryck/Naturvardsverket-och-miljoavtryck/>

- ARM:s workshop om indikatorer:
<http://www.naturvardsverket.se/Kalendarium/Dokumentation-fran-seminarier/Workshop-om-cirkular-ekonomi-och-indikatorer-for-resurseffektivitet/>

*Kontaktpersoner: Cecilia Mattsson, (ARM, miljöavtryck och resurseffektivitet)
Eva Ahlner, (IPP/SCP)*

BREF avfallsbehandling

Reviderad BREF släpptes i januari 2017, de finns på länken:

http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/WTbref_1812.pdf

Technical working group (TWG) slutmöte genomfördes i mars 2017. BAT-slutsatser reviderade efter slutmötet presenterades i juni. Sverige lämnade synpunkter med hjälp av referensgruppen. Milstolparna under hösten och vintern kommer att vara: Lista med termer för översättning (oktober/november), Artikel 13 Forum (december)samt beslutsmöte i artikel 75-kommittén (vårvintern 2018).

Kontaktperson: Staffan Asplind

BREF avfallsförbränning

Reviderad BREF och BAT-slutsatser släpptes i maj, den finns på länken:

http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/WI/WI_5_24-05-2017_web.pdf

Sverige lämnade i september 2016 synpunkter med hjälp av referensgruppen. Nu kommer IPPC-byrån att bearbeta inkomna synpunkter och presentera ett reviderat förslag, vilket kan förväntas ske sommaren 2018. Det ska sedan behandlas på TWG slutmöte och processas ytterligare innan det behandlas på Artikel 13 Forum (2019) samt beslutsmöte i artikel 75-kommittén (2019).

EU-KOM släppte ett meddelande om Waste to Energy (*COM(2017) 34*) vintern 2017.

Kontaktperson: Niclas Öhlund och Staffan Asplind

BREF textiltillverkning

Textil BREF från 2003 återaktiverades den 25 augusti 2017. Naturvårdsverket är ansvarig svensk myndighet för IED och kommer att leda det svenska arbetet i samarbete med berörda intressenter (t.ex. prövnings- och tillsynsmyndigheter, branschorganisationer, miljöorganisationer, andra centrala myndigheter och tillverkare). Produktionsanläggningar som är direkt berörda i Sverige är identifierade och data om teknik, processer och utsläppsvärden för dessa anläggningar har börjat sammanställas. En nationell referensgrupp har bildats och två förberedande referensgruppsmöten har genomförts. Kick-off möte för TWG kommer troligtvis att ske under våren 2018.

Nuvarande TXT BREF hittar ni här:

http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/txt_bref_0703.pdf

Mer om BREF arbetet hittar ni här: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Industriutslappsdirektivet--IED/BREF-processen/>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson och Annika Månsson

REGERINGEN

Utredning om minskade negativa miljöeffekter från plast

Regeringen har utsett Åsa Stenmarck IVL, till särskild utredare med uppdrag att se över möjligheterna att minska de negativa miljöeffekterna från plast (Dir.2017:60).

Syftet med utredningen är att öka kunskapen om och på en vetenskaplig grund identifiera de miljöproblem som uppstår på grund av produktion och användning av plast, plastens tillsatser och de konsekvenser som uppstår i avfallshantering och materialåtervinning, samt de miljöproblem som orsakas av ökande mängder plastavfall och mikroplast som hamnar i hav och sjöar.

Utredaren ska föreslå kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att minska de negativa miljöeffekterna från plast samtidigt som giftfria och resurseffektiva kretslopp skapas som en viktig del av en cirkulär och biobaserad ekonomi. Även regeringens ambition att Sverige ska bli ett fossilfritt välfärdsland ska beaktas i utformandet av förslagen.

Utredaren ska:

- se över möjligheterna att minska de negativa miljöeffekterna av plast
- öka kunskapen om och på vetenskaplig grund identifiera de miljöproblem som uppstår till följd av valet av råvara vid tillverkning av plast, användning av plast och de konsekvenser som uppstår i avfallshantering och materialåtervinning, samt de miljöproblem som orsakas av ökande mängder plast och mikroplast i hav och sjöar
- utifrån detta föreslå kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att minska de negativa miljöeffekterna från plast
- beakta EU-kommissionens arbete med en strategi för en giftfri miljö liksom regeringens etappmål om giftfria och resurseffektiva kretslopp (prop. 2013/14:39)
- följa och beakta EU-kommissionens arbete med en plaststrategi och utforma förslagen så att de är förenliga med den. Dessutom ska utredaren beakta och hämta information samt analysera initiativ som relaterar till att minska de negativa effekterna från plast både från länder inom och utanför EU.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 oktober 2018.

http://www.regeringen.se/49fcad/contentassets/608addf666484f2ca25d322c46191db6/2017_60-minskade-negativa-miljoeffekter-fran-plast.pdf

Utredning om ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning mm

Utredningen ska göra en grundläggande analys av förutsättningarna för avfallsförbränning i Sverige och analysera hur avfallsförbränning och avfallsimport påverkas av befintliga ekonomiska styrmedel, rådande EU-reglering samt branschspecifika förhållanden. Analysen bör även belysa hur avfallsförbränningsanläggningar påverkas om de inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter efter 2020. Om utredaren bedömer det lämpligt att införa en skatt eller annat ekonomiskt styrmedel eller att förändra ett befintligt ekonomiskt styrmedel, ska ett förslag presenteras på hur det tekniskt ska utformas samt lämna författningsförslag. Utredaren ska även se över om kväveoxidavgiften kan göras mer verkningsfull och samhällsekonomiskt effektiv och lämna förslag på hur prissignalen på utsläpp av fossil koldioxid inom EU:s system för handel med utsläppsrätter kan kompletteras med andra ekonomiska styrmedel för el- och värmeproduktion.

Utredare är kammarrättslagman Petter Classon. Regeringen har beslutat att förlänga uppdraget, för att utredningen ska hinna beakta de nya nationella klimatmål som väntas beslutas inom kort och olika möjliga framtida utformningar av EU ETS i sina analyser. Senast den 31 oktober 2017 ska uppdraget redovisas.

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/06/utredning-ska-se-over-behovet-av-skatt-pa-avfallsforbranning/>

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om att uppdatera den svenska genomförandeplanen av Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (POPs)

Det övergripande syftet med genomförandeplanen är att uppfylla åtagandena, att öka medvetenheten om POPs, att utvärdera de åtgärder som vidtagits och att skapa en strategi och en åtgärdsplan för ytterligare åtgärder rörande POPs ”från vaggan till graven”. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2017.

Kontaktpersoner: Malin Johansson (M-dep. projektledare) och Erik Westin (Naturvårdsverket)

Regeringsuppdrag gällande information om negativa miljöeffekter av plastbärkassar

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att ansvara för att information om de negativa miljöeffekterna av förbrukning av plastbärkassar kommuniceras till allmänheten under 2017. Naturvårdsverket har beviljat bidrag till Håll Sverige Rent för en informationsinsats under 2017 med syfte att öka allmänhetens kunskap om negativa miljöeffekter av plastbärkassar.

Mer information på Naturvårdsverkets webbplats:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Bidrag-till-information-om-negativa-miljoeffekter-av-plastbarkassar/>

Kontaktpersoner: Malin Göransson

Regeringsuppdrag om att uppdatera kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över och vid behov ändra eller komplettera tidigare lämnat förslag till kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivningar (dnr M2015/02675/R).

Fokus för översynen är de ändringar i miljöprövningsförordningen (2013:251) som regeringen beslutade den 1 december 2016. Naturvårdsverket har också till uppgift att göra en generell översyn av tidigare överväganden. Förslaget ska även kompletteras med förslag till kategorisering av vattenverksamheter utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken. Havs- och vattenmyndigheten har i uppgift att bistå Naturvårdsverket med underlag och förslag i den delen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 15 december 2017.

Kontaktpersoner: Elin Forsberg, projektledare

Reviderad nationell avfallsplan

I regleringsbrevet för 2016 gav regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram ett förslag till reviderad nationell avfallsplan (NAP) och nationellt avfallsförebyggande program (PAF).

Regeringsuppdraget drogs tillbaka i regleringsbrevet för 2017 och ersattes i stället med en uppgift att Naturvårdsverket ska färdigställa och besluta om en NAP och PAF i enlighet med avfallsförordningen. Planen och programmet ska innehålla en beskrivning av nuläget och en sammanställning av beslutade åtgärder som är relevanta för området.

Den nu gällande nationella avfallsplanen och programmet för förebyggande av avfall gäller fram till och med 2017. Avfallsplanen och programmet ska enligt

Avfallsdirektivet utvärderas vart sjätte år. Det innebär att en reviderad plan och program bör fastställas till 2018.

Mer information hittar ni på Naturvårdsverkets webbplats:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Reviderad-nationell-avfallsplan/>

Kontaktperson: Christina Jonsson, projektledare

Regeringsuppdrag om minskat matsvinn

Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att, i samarbete med Naturvårdsverket och Jordbruksverket, arbeta för ett minskat matsvinn. Uppdraget sträcker sig över tre år, 2017-2019.

Som en första del i uppdraget ska en handlingsplan för minskat matsvinn tas fram. Den ska visa hur Sverige långsiktigt ska arbeta med att minska matsvinnet. Åtgärderna ska bidra till att det globala hållbarhetsmålet "att till 2030 halvera det globala matsvinnet per person i butik och konsumentledet och att minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlust efter skörd" uppnås.

Regeringsuppdraget om minskat matsvinn är en del av Livsmedelsstrategin. Myndigheterna ska jobba tillsammans för att minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan. Det innebär åtgärder hela vägen från producenterna av maten till konsumenten som äter den.

De åtgärder som tas fram i handlingsplanen ska även bidra till regeringens arbete med att ställa om till en hållbar konsumtion och produktion, samt en cirkulär ekonomi.

En första delredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 28 februari 2018 och slutredovisning ska ges till Näringsdepartementet senast den 28 februari 2020.

Kontaktpersoner: Ingela Dahlin (projektledare Livsmedelsverket) och Anita Lundström (Naturvårdsverket)

Regeringsuppdrag om nedskräpning

Regeringen har gett Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att gemensamt se över möjligheterna att minska de negativa miljöeffekterna av plast till följd av nedskräpning.

Myndigheterna ska:

- föreslå åtgärder och styrmedel för att minska de negativa effekterna på marin miljö till följd av nedskräpning av plastavfall, och
- om lämpligt föreslå ändrade, utvidgade eller nya pantsystem eller andra kompensationsmodeller för att minska nedskräpning från plastavfall.

I uppdraget ingår att analysera och föreslå behov av ändringar i bilaga 2 till förpackningsdirektivet. Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, i syfte att öka användningen av miljömässigt hållbara förpackningar. Om förslagen kräver författningsförändringar ska författningsförslag lämnas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 maj 2019 till Miljö- och energidepartementet.

Kontaktpersoner: Jenny Oltner (projektledare Naturvårdsverket), Åsa Tynell (biträdande projektledare Naturvårdsverket) och Johanna Eriksson (projektledare Havs- och vattenmyndigheten)

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om att identifiera och föreslå åtgärder mot utsläpp av mikroplaster till havet från viktigare källor i Sverige

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att identifiera viktigare källor i Sverige till utsläpp av mikroplaster till havet och verka för att reducera utsläppen från dessa källor. Uppdraget redovisades den 2 juni 2017. I rapporten presenteras resultaten från den första, övergripande kartläggningen av källor till och spridning av mikroplaster i Sverige, en bedömning av vilka av de kartlagda källorna som primärt bör åtgärdas samt vilka steg som behöver tas för att förebygga utsläpp och minska spridning av mikroplaster till hav, sjöar och vattendrag från dessa källor.

Med utgångspunkt från en kartläggning, som IVL genomfört inom ramen för uppdraget, har Naturvårdsverket bedömt att följande källor primärt bör åtgärdas i Sverige:

- väg- och däck
- konstgräsplaner
- industriell produktion och hantering av primärplast
- tvätt av syntetfibrer
- båtbottnfärg
- nedskräpning

De här källorna står sammantaget för de största utsläppen av mikroplast i Sverige.

Av rapporten framgår att det idag inte finns tillräcklig, vetenskaplig kunskap för att kunna dra säkra slutsatser om mikroplaster från de större källorna som vi identifierat. Därför är bedömningen att möjligheterna att förebygga utsläpp och minska spridning av mikroplaster är begränsade på kort sikt. För att på längre sikt förhindra att mikroplastutsläpp uppstår och att spridningen reduceras är kunskapsuppbyggnad central, liksom dialog och information för att medvetandegöra berörda aktörer om mikroplastproblematiken. Förslag till åtgärder har lämnats som primärt syftar till att höja både kunskapen och medvetenheten om mikroplaster genom forskning och utveckling, vägledning, dialog och information. Parallellt med nationella åtgärder konstateras att det

behövs ett fortsatt arbetet i EU och internationellt för att minska tillförseln av både makro- och mikroplaster till hav, sjöar och vattendrag.

Den kunskap som sammanställts i rapporten är en plattform att arbeta vidare från. Förslagen till åtgärder är ett första steg på vägen, som behöver utvecklas och kompletteras i takt med att kunskapen om mikroplaster ökar.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2017/Mikroplaster--kallor-och-forslag-pa-atgarder-/>

Kontaktpersoner: Kerstin Åstrand, projektledare

Regeringsuppdrag om översyn av miljöprövningsförordningen

Naturvårdsverket redovisade i juni 2015 ett regeringsuppdrag, som innebar en översyn av vissa av verksamhetskoderna och verksamhetsbeskrivningarna för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Översynen syftade till att åtgärda problem och förändringsbehov som finns samt att genomföra IED-direktivet. Systematiken sågs över, liksom gränsdragningar och terminologi. När det gäller avfallshantering reviderades också koder och beskrivningar för att åstadkomma bättre överensstämmelse med övriga bestämmelser om avfall. Uppdraget slutredovisades den 31 maj 2015.

Förslaget har skickats ut på remiss av miljödepartementet med slutdatum 1 februari 2016. Naturvårdsverket har sammanställt inkomna remissvar och lämnade reviderade förslag till regeringen i juni 2016. Ändrad miljöprövningsförordning beslutades i december 2016, och trädde i kraft 1 januari 2017.

Kontaktperson: Helen Lindqvist

Regeringsuppdrag om att ta fram en strategi för hantering av gruvavfall och göra en bedömning av kostnader och åtgärder för efterbehandling

Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tillsammans haft uppdraget att;

- ta fram en långsiktig strategi för hantering av gruvavfall och bedömning av åtgärder för efterbehandling av gruvverksamhet (redovisades 14 september 2017),
- utvärdera de efterbehandlingar av nedlagda gruvverksamheter som har genomförts från 1980-talet och framåt (redovisades 30 mars 2017),
- kartlägga kostnader för hantering av gruvavfall och för efterbehandling av gruvverksamhet (redovisades 30 mars 2017).

I förslaget till strategi, som redovisades 14 september, har fem strategiska områden pekats ut som bedömts vara av särskild vikt för att nå en miljömässigt hållbar hantering av gruvavfall:

- ett effektivt och tydligt prövningssystem,
- en pålitlig tillsyn och egenkontroll,
- rätt kunskap på rätt plats,
- ordning och reda på avfallet samt
- en innovativ avfallshantering.

Inom varje område föreslås ett antal åtgärder, totalt 13 stycken.

Kortfattad bedömer Naturvårdsverket och SGU att rätt styrmedel finns på plats men att förbättringar bör genomföras när det gäller utformning och hur de används.

Förslaget till strategi finns här:

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2017/Strategi-for-hantering-av-gruvavfall/>

Utvärderingen av genomförda efterbehandlingar och kartläggningen av kostnader som redovisades till regeringen 30 mars i år finns här:

<http://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2017/RU-Delrapport-Strategi-for-hantering-av-gruvavfall-170330.pdf>

Kontaktpersoner: Jennifer Brammer (miljö- och tekniska frågor), Frida Rudsander (miljöjuridiska frågor) och Karin Klingspor (projektledare Naturvårdsverket)

FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Nya föreskrifter och vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall

Naturvårdsverket har tagit fram nya föreskrifter och vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2). De ersätter Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2006:6) om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning. Föreskrifterna började gälla från och med den 1 maj 2017.

Med de nya föreskrifterna och vägledningen (NV-rapport) vill Naturvårdsverket att kommunerna ska lägga mer fokus på avfallsförebyggande åtgärder, vilket bland annat framgår av den ändrade rubriken. De nya föreskrifterna och vägledningen lägger vidare stor vikt på samverkan inom kommunen, såväl som med andra aktörer i arbetet med att ta fram planen.

Andra viktiga förändringar är att:

- Avfallsplanens syfte ska beskrivas.
- Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer.
- Mål och åtgärder för nedskräpning har tillkommit.
- Kommunerna ska redovisa de styrmedel man planerar att använda för att implementera mål och åtgärder.
- Begreppet hushållsavfall har ersatts av begreppet avfall som kommunen ansvarar för, vilket tydliggör att kommunen ansvarar för både hushållsavfall och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Länk till föreskrifterna och vägledningen:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Avfall/Kommunal-avfallsplanering/>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Webbinarium om nya regler om kommunal avfallsplanering för att förebygga och hantera avfall

Den 15 juni hölls ett webinarium i syfte att vägleda om de nya reglerna som gäller för kommunal avfallsplanering. Fokus låg på avfallsförebyggande och ökad samverkan. Naturvårdsverket berättade om de nya föreskrifterna. Avfall Sverige deltog och gav goda exempel på hur kommunen kan arbeta med mål och åtgärder för att förebygga avfall, i den kommunala avfallsplanen. Göteborgs stad visade goda exempel på hur kommunen kan arbeta för att framgångsrikt minska verksamhetsavfallet som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Länk till inspelning och PP-presentationer av webinariet:

<http://www.naturvardsverket.se/Kalendarium/Dokumentation-fran-seminarier/Dokumentation-fran-webbinariet-Nya-regler-om-kommunal-avfallsplanering-for-att-forebygga-och-hantera-avfall-----/>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Ändring av föreskrifterna om förbehandling av elavfall (NFS 2005:10) och ny vägledning om förbehandling av elavfall

Ändring av föreskrifterna har beslutats, och träder i kraft 1 mars 2017. Det handlar framförallt om vilka krav på skyddsåtgärder som ska ställas vid lagring och förbehandling av elavfall. Ändringen innebär bland annat att en viss möjlighet till undantag från skyddsåtgärder ges, bland annat väderskydd. En vägledning om förbehandling av elavfall har också lagts ut på webben.

Naturvårdsverket tydliggör där i vilka fall det kan anses lämpligt att använda undantagsmöjligheten.

Länk: <http://www.naturvardsverket.se/vagledning-elavfall-forbehandling>

Kontaktpersoner: Helen Lindqvist och Ylva Lindén

Vägledning om transporter av elektronikavfall

En uppdaterad vägledning om transporter av elektronikavfall har publicerats. Vägledningen är anpassad till WEEED och Basel-vägledningen, och kommer att översättas till svenska. Det har även tagits fram nya mallar för export av UEEE och för reparation/garanti. Mallarna ska översättas till svenska. Vägledningen har tagits fram av den s.k. Correspondents' Group som arbetar med gränsöverskridande avfallstransporter. Vägledningen beskriver bland annat hur man avgör om begagnad elektronik ska betraktas som ett avfall eller en produkt. Länk till publikationen:

http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/pdf/correspondence_guidelines_1.pdf

Det har publicerats en ny EU vägledning 10 om transport av grön listat avfall och hur annex VII ska fyllas i.

Kontaktperson: Helge Ziolkowski

Vägledning om ökad och säker materialåtervinning

Naturvårdsverket har tillsammans med Kemikalieinspektionen publicerat en vägledning som beskriver hur materialåtervinningen kan öka på ett säkert sätt. Vägledningen stödjer sig främst på Miljöbalkens allmänna hänsynsregler och Avfallshierarkin som nu finns i miljöbalkens 15 kapitel, men refererar också både till miljömålet Giftfri miljö och till kemikalierregelverken. Målgrupp för vägledningen är svenska företag och organisationer som arbetar för att öka materialåtervinningen. Även myndigheter med tillsyn över återvinningsverksamhet kan ha nytta av vägledningen. Vägledningen publicerades i juni 2017: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/Materialatervinning/>

Kontaktpersoner: Elisabeth Österwall och Erik Westin

Vägledning till ändringar i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Naturvårdsverket tar löpande fram ett vägledningpaket till de ändringar som gjorts i miljöprövningsförordningen (som trädde i kraft 1 januari 2017). Länk: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Miljoprovning/>

Kontaktperson: Helen Lindqvist (29 kap. Avfall)

Vägledning om hantering av rivningsavfall innehållande CFC

Den 8 nov 2016 anordnade Naturvårdsverket och Sveriges Bygginstrumentier ett seminarium om hanteringen av rivningsavfall innehållande CFC (klorfluorkarboner, även kallat freoner). Det återfinns oftast i äldre byggisolering. Det är bara en liten del av byggnads- och rörisoleringen som tas om hand på rätt sätt i Sverige idag.

Om CFC inte hanteras på rätt sätt vid rivning får det stora negativa konsekvenser för både ozonskiktet och den globala uppvärmningen.

Se webbsändningen här: [Riv rätt - rädda klimatet](#)

Så hur ska man göra då för att göra rätt?

- Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning för att få fler att göra rätt: [Hantering av CFC-haltigt farligt avfall vid rivning och ombyggnad - Vägledningar](#)
- Sveriges Bygginstrumentiers [Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning](#) innehåller också information.

Kontaktperson: Henrik Sandström

Vägledning om ny EU-förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser

Den nya f-gasförordningen är en omarbetning av Europaparlamentets förordning (EG) 842/2006 om vissa fluorerande växthusgaser. Då den nya f-gasförordningen 517/2014 trädde i kraft den 1 januari 2015, upphävdes den tidigare förordningen 842/2006. Den nya EU-förordningen omfattar bland annat:

- nya regler kring läckagesökningsrutiner- och kontrollintervall
- nytt beräkningssystem som utgår från koldioxidekvivalenter istället för kilo
- bestämmelser om begränsning i användning, återvinning och destruktion av f-gaser
- villkor för placering av produkter på marknaden som innehåller f-gaser
- regler för successiv nedtrappning av den årliga konsumtionen av f-gaser

Naturvårdsverket lämnade förslag på en ny svensk förordning till regeringen. Den beslutades av regeringen i mitten av november 2016. Naturvårdsverket har uppdaterat sin webbvägledning med anledning av detta:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Kemikalier-och-miljogifter/Fluorerade-vaxthusgaser/>

Kontaktperson: Gunilla Söderström

Vägledning om biprodukter

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning som hjälp för att fastställa om en restprodukt ska klassas som en biprodukt eller avfall. För biprodukter gäller inte avfallslagstiftningen. Vägledningen omfattar hur bedömningen ska göras, vilka kriterier som ska användas osv: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/Avfall-eller-biprodukt/>

Kontaktperson: Helen Lindqvist

Vägledning om när avfall upphör att vara avfall

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen har under våren 2017 genomfört tre kostnadsfria seminarier om när avfall upphör att vara avfall, riktade mot tillsynsmyndigheter. Seminarierna hade för avsikt att tydliggöra aktuell lagstiftning samt ge tillsynsmyndigheter stöd för att underlätta bedömningar av när avfall har upphört att vara avfall.

Allt material som tas fram inom denna insats kommer att läggas ut på vår webbplats: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/Lagar-och-regler-om-avfall/Nar-avfall-upphor-att-vara-avfall/>.

Kontaktpersoner: Helen Lindqvist och Henrik Sandström

Vägledning om plastbärkassar

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning om rapporteringskrav och informationsskyldighet enligt förordningen om plastbärkassar. Syftet med lagstiftningen är att minska förbrukningen av plastbärkassar och därmed minska nedskräpningen orsakat av dessa samt att främja ett mer effektivt resursutnyttjande.

Den som yrkesmässigt tillverkar eller för in plastbärkassar till Sverige ska rapportera antal tunna respektive tjocka plastbärkassar avsedda för den svenska marknaden till Naturvårdsverket. Rapporteringskravet gäller från och med 1 januari 2017.

Den som i yrkesmässig verksamhet tillhandahåller plastbärkassar till konsumenterna ska från 1 juni 2017 informera om:

- plastbärkassars miljöpåverkan
- fördelarna med att minska förbrukningen av plastbärkassar
- åtgärder som kan vidtas för att minska förbrukningen

Tillsammans med Svenska Dagligvaruhandel, Svensk Handel, VISITA och Håll Sverige Rent planerar Naturvårdsverket att arrangera ett webbsänt seminarium (webbinarium) där flera företag berättar om sitt arbete. Syftet är att företagare och andra intresserade aktörer ska utbyta erfarenheter och få lära sig mer om hur andra arbetar med information om plastkassars miljöpåverkan.

Målgruppen för seminariet är företag som säljer eller ger bort plastkassar och som har skyldighet att informera om plastkassars miljöpåverkan (enligt förordning 2016:1041).

Mer information om lärandemötet kommer att publiceras på Naturvårdsverkets hemsida.

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledninga/r/Avfall/Producentansvar/plastbarkassar/>

Kontaktpersoner: Malin Göransson och Petra Selander

Vägledning om textilavfall

Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning som kan vara till stöd vid tillsyn och vid bedömning av om insamlade textilier är avfall eller inte utifrån rådande lagstiftning. Vägledningen riktar sig främst till länsstyrelser och kommuner samt verksamhetsutövare som avser att samla in och på annat sätt hantera begagnade textilier.

Länk till vägledningen:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledninga/r/Avfall/Textilavfall/>

Kontaktpersoner: Emma Sjöberg och Yvonne Augustsson

ÖVRIGT

Naturvårdsverket ser över handboken för återvinning av avfall i anläggningsarbeten och hanteringen av massor

Naturvårdsverket fortsätter under hösten 2017 översynen av handboken för avfall i anläggningsarbeten och i samband med detta ses även hanteringen av massor (framförallt rena massor) över.

Kontaktpersoner: Helen Lindqvist och Roger K. Larsson

Nytt nyhetsbrev Hållbart

Hållbart är ett nyhetsbrev med aktuella reportage, information och statistik om cirkulära flöden och avfallsförebyggande åtgärder. Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år. Du som vill få Hållbart direkt till din e-postadress kan bli prenumerant kostnadsfritt. Första numret planeras skickas ut den 28 september 2017.

[Här](#) kan du anmäla dig för en prenumeration.

Kontaktperson: Kristina von Rein

Pilotprojekt Nordiskt certifieringssystem för textilinsamlare

Det frivilliga certifieringssystem The Nordic textile reuse and recycling commitment som utvecklades under 2013-2014 på Nordiska ministerrådets initiativ har testats i ett pilotprojekt. I tre utvalda kommuner Malmö, Köpenhamn och Halden har certifieringssystemet inklusive standards testats på aktörer som utför insamling och sortering av begagnade textilier. I projektet har ideella organisationer och företag varit involverade för att testa och kvalitetssäkra att framtagna kriterier fungerar i praktiken. Certifieringssystemets långsiktiga och övergripande mål är att textilinsamlingen ska fördubblas och att 90 procent av den insamlade textilen ska gå till återanvändning eller materialåtervinning, varav minst 50 procent till återanvändning, inom en tioårsperiod. Systemet är utvecklat för att insamlare av de två följande kategorier ska kunna ansöka om att certifiera sig:

1. Textil för återanvändning.
2. Textil och textilavfall för återanvändning respektive materialåtervinning.

En juridisk sammanställning och analys av den rådande lagstiftningen i respektive nordiskt land har utförts. Detta i syfte att tydliggöra för aktörer som vill ingå i certifieringssystemet vad och hur de ska göra för att uppfylla kriterierna i systemet utifrån gällande nationell lagstiftning samt för att säkerställa att föreslagna kriterier inte strider mot gällande lagstiftning. IVL har varit projektledare för pilotprojektet. Advokatfirman Energi & Miljø har varit projektledare för den juridiska sammanställningen och analysen.

För mer information se projektets hemsida: www.textilecommitment.org

Länk till slutrapport för pilotprojektet finns här:

<http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1125682&dswid=2931>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Nordisk handlingsplan för hållbar textil och hållbart mode

Nordiska Ministerrådet har under det danska ordförandeskapet 2015 initierat en handlingsplan för att skapa en mer resurseffektiv och hållbar textil och modebransch i Norden med giftfria kretslopp. Handlingsplanen presenterades den 27 april 2015 och under 2016-2017 har sex projekt initierats varav några redan har avslutats och resterande kommer att slutrapportera innan årsskiftet. Status och länkar till projekten:

- Främja hållbar design genom att skapa en gemensam plattform för hållbar design av mode och textilier. Plattformen är utvecklad, men kommer att uppdateras och kompletteras under hösten 2017. Länk till plattformen finns här:

www.sustainable-edu.com

- Nordisk guide för gröna inköp i sjukvården har publicerats på Nordiska Ministerrådets hemsida. Guiden finns tillgänglig på engelska, svenska, norska, finska och danska. Länk till svensk version: <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1103989&dswid=-2035#sthash.DvRJN2eg.dpbs>
- Nordisk plattform för vägledning om kemikalier i textilier riktad till nordiska små och medelstora (SME) mode och textilföretag. Inom projektet utvecklas en steg för steg guide som kommer att publiceras under hösten 2017.
- Stärka EU:s kemikaliereglering på textilområdet genom nordiskt samarbete. Rapport finns publicerad på Nordiska ministerrådets hemsida: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:norden:org:diva-4934>
- Främja utbudet av miljömärkta produkter. En rapport kommer att publiceras under hösten 2017.
- Att stimulera användning och efterfrågan av återvunnet material samt återvinningsbara textila produkter. Projektet kommer att avslutas och rapport publiceras under hösten 2017.

Ovanstående projektresultat kommer att presenteras vid en workshop i vecka 5 2018, i anslutning till den då pågående Copenhagen Fashion Week.

Länk till handlingsplanen:

<http://www.regeringen.se/contentassets/432d7975bc2f418aad0a04eed0119a03/nordisk-handlingsplan-for-hallbart-mode-och-hallbara-textilier>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Textildialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier

Naturvårdverket och Kemikalieinspektionen bjuder gemensamt in aktörer i textilbranschen den 12 oktober 2017. Detta är det första mötet i en rad av möten inom ett treårigt initiativ med syftet att bidra till minskad miljö- och hälsopåverkan från textilbranschen i hela värdekedjan för att skapa resurseffektiva och giftfria kretslopp. Genom dialog och medskapande som metod vill Naturvårdverket och Kemikalieinspektionen involvera berörda aktörer för att skapa handlingskraft runt relevanta frågor i den textila värdekedjan. Dialogen sker i samarbete med myndigheter, forskare, textilbransch och frivilligorganisationer samt andra aktörer inom textilområdet.

Tema för mötet den 12 oktober är: Verktyg, metoder och goda exempel för hållbar textilproduktion och konsumtion - fokus på miljö och kemikalier

Initiativet kommer från regeringsuppdraget om hantering av textilier 2016 där Naturvårdverket föreslog att genomföra textildialogen i samarbete med Kemikalieinspektionen.

För mer information och länk till anmälan:

<http://www.naturvardsverket.se/Kalendarium/Dialog-for-en-hallbar-textil-vardekedja/>

Kontaktpersoner: Yvonne Augustsson och Annica Carlsson, Naturvårdverket samt Emma Westerholm och Alexandra Stewart, Kemikalieinspektionen

Nordiskt projekt: Livscykelanalys (LCA) av olika former av återanvändning, materialåtervinning och förbränning av textilavfall

Nordisk arbetsgrupp för återvinning och biologisk behandling initierade projektet vars mål är att bidra med kunskap om miljökonsekvenserna av olika behandlingsmetoder av textil och textilavfall som återanvändning, materialåtervinning (mekaniska vs kemisk) respektive förbränning (med energiåtervinning). Miljöeffekterna från förbränning med energiåtervinning av avfall utgör grundscenariot för miljöbedömningen. Ökad kunskap om miljöeffekterna av olika behandlingsmetoder är viktigt för att välja de socioekonomiska mest effektiva insatser och åtgärder för en resurseffektiv användning av textilavfall.

Studien har fokuserat på kläder och textilier från hushåll och liknande avfall från offentliga och privata organisationer som textilier från sjukhus, uniformer osv.

Projektet har genomförts i två faser:

Fas I här gjordes modellering och avgränsningar inför själva LCA analysen

Fas II omfattade livscykelanalysen (LCA). Projektet är nu avslutat och slutrapporten inklusive en sammanställning av data för respektive land som använts vid LCA-modelleringen finns nu tillgängligt och är möjligt att ladda ner utan kostnad på: <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A957517&dswid=-764>

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Nordiskt projekt: Vad händer med nordisk begagnade textil och textilavfall som exporteras?

Resultaten visar att nordisk textil som återanvänds bidrar till mindre global miljöpåverkan.

Över hundra tusen ton använda kläder samlas in i de nordiska länderna varje år. Miljövinsten med att återanvända jämfört med nyproduktion är stor.

Trefjärdedelar av de insamlade begagnade kläderna exporteras för återanvändning i andra delar av världen. Det är viktigt att den miljömässiga vinsten går hand i hand med social och ekonomisk hållbarhet. Att använda kläder länge och se till att hela kläder återanvänds ger större miljövinster än att lämna dem till material- eller energiåtervinning. Miljövinsten överväger även när man har räknat in transporterna för begagnade kläder som går till återanvändning i andra länder, exempelvis i Afrika. Den nordiska exporten av textil bidrar till att tusentals arbeten skapas och bidrar därmed till att minska

fattigdom i mottagarländerna. Men i handelskedjan kan det finnas risker för att människor utnyttjas genom låga löner och dåliga arbetsförhållanden. Inflödet av begagnade kläder kan också i vissa fall påverka den lokala textilproduktionen i utvecklingsländer negativt. Den miljömässiga vinsten behöver därför gå hand i hand med social och ekonomisk hållbarhet.

Sammanlagt bidrar återanvändning och återvinning av exporterade kläder från Norden till en minskning över 190 000 ton CO2 ekvivalenter växthusgaser och en minskad vattenförbrukning på över 70 miljoner kubikmetrar. Den minskade vattenförbrukningen motsvarar mer än Köpenhamns förbrukning av hushållsvatten per år.

I studien ges rekommendationer riktade både till myndigheter och exportörer om hur handeln med begagnad textil kan göras mer hållbar. Studien om nordisk export av begagnad textil och utvecklandet av förslaget till policysammanfattning har genomförts på uppdrag av Nordiska avfallsgruppen inom Nordiska Ministerrådet av PlanMiljø i Danmark, Ramböll, Sverige och Mepex, Norge och FORCE Technology, Danmark.

Läs rapport och policy brief här:

- [Nyhet från Nordiska Ministerrådet](#)
- [Studie om nordisk export av begagnad textil](#)
- [Exports of Nordic Used Textiles: Pathways, benefits and impacts - Policy Brief](#)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson och Lina Haglund

Utlysning av nordiskt projekt om mikroplastläckage från deponier

Under tiden 15 september till 15 oktober pågår utlysningen av projektet som initierats av Nordiska Ministerrådet. Projektet är planerat att slutrapportera i augusti 2018.

Deponier kan vara en källa till spridning av mikroplaster. Utlakning av olika föroreningar från deponier, inklusive plastadditiv, är välkänd och dokumenterad. Det finns emellertid ingen information om plastinnehåll i lakvatten från deponier och effekterna av olika deponeringsmetoder är inte heller kända. Om deponier verkligen är en betydande källa till mikroplaster, bör detta åtgärdas och källan elimineras, eller åtminstone reduceras.

Syftet med detta projekt är att skaffa tillförlitliga kvantitativa uppgifter om mängderna av mikroplaster i lakvattnet från deponier samt identifiera effektiva metoder för att minimera utsläpp av mikroplaster från deponier.

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Upphandlingar/Call-for-tenders-regarding-Analysis-of-microplastics-in-landfill-leachate/>

Kontaktpersoner: Lina Haglund och Yvonne Augustsson

Gränsöverskridande transporter av avfall

Aktuellt inom EU är den pågående översynen av avfallstransportförordningen. Inom Nordiska ministerrådets arbetsgrupp om gränsöverskridande avfallstransporter genomförs ett projekt (annex VII projekt) mot bakgrund av stora brister i hantering och ifyllande av annex VII. På arbetsgruppens initiativ planeras vidare en översättning av EU vägledning 10 till alla nordiska språk, och en digitalisering av annex VII diskuteras.

Från den 1 januari 2017 gäller att alla medlemsstater ha en inspektionsplan över den tillsyn man planerar att genomföra över gränsöverskridande avfallstransporter, vilket framgår av avfallstransportförordningen EG1013/2006. Planen ska baseras på en riskbedömning som omfattar särskilda avfallsströmmar och källor till olagliga transporter. Utöver information om planerad tillsyn ska planen även innehålla förfaranden för samverkan mellan myndigheter, uppgifter som tilldelats varje myndighet samt information om resurser som krävs för genomförandet.

Länk till Sveriges inspektionsplan (handlingsplan) och kompletterande vägledning:

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/avfall/grot/handlingsplan/Handlingsplan-tillsyngrot-2017-2019.pdf>

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/avfall/grot/handlingsplan/roller-ansvar-grot-150701.pdf>

Kontaktpersoner: Helge Ziolkowski och Ulrika Hagelin (handlingsplanen)

Mistra-projekt om bygg- och rivningsavfall

Chalmers industriteknik har fått medel från Mistras utlysning Closing-the-loop 2.0, för att genomföra ett projekt på temat bygg- och rivningsavfall kallat "Constructivate".

CONSTRUCTIVATE är ett tvärvetenskapligt och tvärasektoriellt projekt med syfte att:

- generera kunskap och utveckla lösningar för att uppnå resurseffektiv återvinning av bygg- och rivningsavfall (CDW) samt att
- bidra till att utveckla framtidens återvinningssystem för detta avfallsslag

Läs mer här:

[Constructivate - Hur kan hanteringen av bygg- och rivningsavfall förbättras](#)

Kontaktperson: Henrik Sandström

Nordiskt projekt om miljöavtryck

Nordiska gruppen för hållbar konsumtion och produktion (HKP) har tillsatt en projektgrupp för att bevaka och bidra till Kommissionens pilottester av miljöavtryck: Nordic Environmental Footprint group (NEF). NEF har bl.a. upprättat ett nätverk för nordiska LCA-experter. Workshops för att informera aktörer hölls i Stockholm 2015 och Oslo 2016.

Dokumentation från NEF-workshop, 28 september, 2016:

<http://www.naturvardsverket.se/NEF2016>

Dokumentation från NEF-workshop, 24 september, 2015:

<http://www.naturvardsverket.se/Kalendarium/Dokumentation-fran-seminarier/Nordisk-workshop-om-miljoavtryck-24-sep-2015/>

Kontaktperson: Cecilia Mattsson

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)

RE:Source är nationell branschöverskridande innovationsarena, en mötesplats för en mängd aktörer inom svensk industri, avfallshantering och forskning. Regeringen har gett Vinnova, Energimyndigheten och Formas i uppdrag att satsa på strategiska innovationsområden. Där får företag, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka inom områden som är strategiskt viktiga för Sveriges internationella konkurrenskraft och för att skapa hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.

Visionen för RE:Source är att Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall.

Övrigt aktuellt: kolla gärna på hemsidan och anmäl er till nyhetsbrev.

www.resource-sip.se